

Stuedstedstruktur Nord universitet Trøndelag

Grete H. Bratberg
Professor i sykepleie og helsevitenskap
FSH, Stuedsted Levanger

Lisbeth Østgaard Rygg
Førsteamanuensis
FSH, Stuedsted Namsos/Bodø

Nedlegging av stuedsted for sykepleierutdanning- å skyte seg selv i foten?

Styret ved Nord Universitet har gitt rektor i oppdrag å utarbeide et beslutningsgrunnlag til fremtidig stuedstedstruktur med frist mai 2019. Ifølge mandatet skal vi ha en struktur som gjør det mulig å realisere våre faglige ambisjoner, men som samtidig bidrar til regional utvikling. Det er lett å være enig i at antallet stuedsteder bør ned, men ikke like lett å si noe om hvor mange vi bør ha, og hva som skal veie mest. Studier er forskjellige og nedlegging av stuedsteder kan slå veldig ulikt ut.

Til forskjell fra andre utdanninger, er **halvparten av sykepleierutdanningen praksisstudier**.

Utdanningen er derfor helt avhengig av at eksterne aktører skaper en god læringsarena og et godt læringsmiljø for våre studenter. Praksisfeltet, begge lokalsykehusene og absolutt alle kommuner i nordre del av Trøndelag, er sykepleieutdanningens viktigste samarbeidspartnere. Praksisfeltets kapasitet og deres sykepleiere er avgjørende både for **hvor mange** sykepleiere vi får utdannet og for **kvaliteten** på den utdanning vi kan tilby. I følge lov, forskrift og rammeplan er det ikke småtterier vi skal samarbeide om.

Som utdanningsinstitusjon er vi forpliktet til å forsikre oss om at praksisstedet tilbyr relevante læresituasjoner, gode kunnskapsbaserte tjenester og kompetente veiledere. I tillegg skal vi ha **system for å følge opp** studenter og veiledere i praksisfeltet, og på den måten kvalitetssikre opplæringen. Uavhengig av praksismodell, kreves god kjennskap til praksisfeltet, detaljerte samarbeidsavtaler og god logistikk, men også **fleksibilitet**. Ingen studentkull er helt like og for å sikre at hver enkelt av våre sykepleierstudenter får nødvendig praksis, er det hvert år en svært omfattende kabal som må gå opp. **Sårbarheten er stor**. Uavhengig av hvilken praksismodell som velges, er god sykepleierdekning med tilgang på kompetente veiledere både «ute og inne» en forutsetning for å drive og lykkes med sykepleierutdanning.

I prosjekt «Stuediededsstruktur» ved Nord universitet har dekanen ved Fakultet for sykepleie og helsevitenskap (FSH) anbefalt en reduksjon fra 9 til 2-3 studiesteder. Det innebærer at sykepleierutdanningene ved Namsos og Levanger kan bli sammenslått og at ett av studiestedene legges ned. Selv om en slik snuoperasjon kan være riktig medisin for å realisere universitets ambisjoner om robuste forskningsmiljø, handler kvaliteten på sykepleierutdanning om mye mer enn det som skjer på campus.

Større studiesteder (campus) skal gi økt bærekraft og samtidig gjøre universitetet mer attraktivt som arbeidssted og utdanningsinstitusjon. Dette behøver ikke ha samme relevans for all ungdom. Mange av dagens sykepleierstudenter har egen bolig, familie/barn og pendler allerede langt. At halvparten av studiet foregår i praksis, gjør på ingen måte sykepleierstudiet enklere og arbeidsbelastningen er stor for mange. Utdanningsstatistikk viser at sykepleierstudenter er en av de studentgruppene som bruker mest tid på faglig arbeid (NIFU-rapport;2017:22). For fremtidige søkere kan derfor **plassering av studiested** i forhold til egen bolig og **reisetid**, spille en større rolle for valg av studiested enn størrelsen på campus.

Om vi foreløpig ikke har nådd kravene til forskning og vitenskapelig publisering, tyder studiebarometeret på at sykepleierstudenter ved både Namsos og Levanger er mer fornøyde med utdanningen sammenlignet med de fleste andre utdanninger i landet. Noe av forklaringen er sannsynligvis at Nord universitet og praksisstedene har gode rutiner for samarbeid, og at studentene tilbys praksisstudier av god kvalitet. Begge studiesteder har også vært genuint opptatt av å skape et godt sosiokulturelt læringsmiljø. Selv om trivsel ikke er ensbetydende med høye karaktersnitt, kan trivsel være en kvalitet som gjør at studenter ønsker å bosette seg og arbeide som sykepleiere i denne regionen, enten det er i Namdalen eller på Innherred.

Sykepleierutdanningen ved Nord universitet er en av landets største og som utdanningsinstitusjon har vi et viktig samfunnsoppdrag. Selv om et stor felles campus vil kunne utdanne like mange sykepleierstudenter som i dag, er det ikke sikkert at alle er like ivrige etter å studere hos oss når de allikevel må flytte på seg. Nedlegging av studiested kan derfor bety **dårligere rekruttering** - og det i ei tid vi behøver det motsatte. Flere våre studenter gir uttrykk for at nærhet til studiested har vært avgjørende for valg av utdanning .

Demografiske endringer med en stadig aldrende befolkning gjør at behovet for sykepleiere øker, samtidig som tilgangen på studenter synker. Framskrivningstall tyder på at om vi skal dekke behovet for helsepersonell framover, må hver femte ungdom velge helse som karriereveg. Da gjelder det

virkelig **å gjøre seg attraktiv som utdanning** og spørre: *Hva er viktig for de som skal velge utdanning og hvorfor skal ungdom velge oss?*

I følge mandatet styret har gitt rektor, så er det en klar ambisjon om at fremtidig studiestedstruktur også skal **fremme regional utvikling**. Sykepleiere er nøkkelpersonell. Sykehusdirektøren i Helse Nord-Trøndelag, ordførere og politikere er med rette bekymret - mangel på sykepleiere kan ganske raskt få alvorlige konsekvenser for helsetjenestetilbudet til befolkningen i vårt distrikt. Tilgang på sykepleiere er derfor avgjørende for å sikre lovpålagte tjenester, for bosetting og regional utvikling.

Når det skal gjøres viktige strategiske valg og prioriteringer - som i dette tilfelle - når fremtidig studiestedstruktur skal vedtas, bør vi vite mer om hvilke **konsekvenser en sammenslåing med nedlegging av studiested** kan få.

Spørsmålet er derfor – er nedlegging av studiested den medisinen som skal til, eller er det å skyte seg selv i foten?